

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל

ענף נגישות
מגמה 4914

תכנית לימודים

מורשה לנגישות השירות

הכשרת מבוגרים

ירושלים
תשפ"א, דצמבר 2020

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל
אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

מהדורה זו (2020):

הנחייה, פיתוח ועריכת תכנית הלימודים:

גב' חני זוהר, מנהלת היחידה לפיתוח תכניות לימודים.
גב' דפנה סילוביסקי, מרכזת פרויקטים אוכלוסיות מיוחדות.

כתיבה וייעוץ מקצועי:

ד"ר אורנה ערן, אודיולוגית, מורשה לנגישות השירות.

קראה והעירה:

גב' מלכה אביטל, מנהלת תחום בחינות.

בקרת תוכן:

גב' תמר ויזנפלד, מפקחת ארצית לנגישות השירות, נציבות שוויון זכויות עם מוגבלות.

עריכה גרפית ועיצוב:

גב' אלינור אביצור, רכזת לשכה בכירה, היחידה לפיתוח תכניות לימודים.

תודות

תודתנו נתונה לכל מי שתרום מן הידע המקצועי ומן הניסיון והמומחיות שלו וסייע לגבש את התכנית הנוכחית: פרופ' נאוה רצון, פרופ' נעמי שרויאר, ד"ר טובי מרגליות, גב' אורנה עמית, גב' טל זימנבודה

כן נתונה התודה לכל אלה שכתבו, קראו, העירו וסייעו בהפקת המהדורות הקודמות.

נודה לכל המשתמשים בתכנית על הערות והארות שיסייעו בידינו לעדכן בעתיד גם מהדורה זו.

(* הערה: כל האמור במסמך זה מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לנשים וגברים כאחד.

תוכן עניינים

3	מבוא
3	1. הקדמה
3	2. מטרת תכנית הלימודים
4	3. אודות המקצוע
4	4. מקצועות הלימוד העיקריים
5	5. מבנה תכנית הלימודים
6	6. דרישות כניסה
7	7. בחינות גמר
7	8. תעודות
7	9. הערות כלליות
8	מסגרת תכנית הלימודים
9	רמות ידע נדרשות
9	הטקסונומיה של בלום
10	תכנית הלימודים
10	מקצועות תשתית
10	פרק 1. מבואות למקצוע
12	מקצועות ליבה
12	פרק 2. חקיקה
16	פרק 3. תרגול מעשי
17	פרק 4. סיורים
18	פרק 5. פרויקט גמר
19	נספחים
20	נספח א' – ביבליוגרפיה
24	נספח ב' - פרופיל מורים

מבוא

1. הקדמה

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 נחקק במטרה להגן על כבודו וחירותו של אדם עם מוגבלות - פיזית, חושית (ראיה ושמיעה), נפשית וקוגניטיבית. החוק מעגן את זכותו של האדם עם המוגבלות להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה בכל תחומי החיים ולתת מענה הולם לצרכיו המיוחדים, באופן שיאפשר לו לחיות את חייו בעצמאות מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי מלוא יכולתו.

מטרת חקיקת הנגישות היא לייצר הכלה מירבית של אנשים עם מוגבלות בחברה ולהבטיח את זכותם לחיות את חייהם בשוויון מלא בכל תחומי החיים, ולהשתתף, לנוע, להנות ולפעול בעצמאות ובכבוד במרחב הציבורי ובקבלת השירות הציבורי הניתן בו.

החוק מגדיר נגישות: "אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתוכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי".

החוק קובע, כי בתהליך ההנגשה יש להתאים את הסביבה הפיזית והאנושית ליכולותיהם הפיזיות, החושיות, הרגשיות והשכליות של אנשים עם מוגבלות, כך שיוכלו לתפקד בה באופן מלא. החוק מחייב, בנוסף, כי בתהליך ההנגשה יש להיוועץ עם מורשים לנגישות. החוק מציין שני סוגים של מורשים: מורשה לנגישות מתו"ס (מבנים, תשתיות וסביבה) ומורשה לנגישות השירות, שהוכרז ככאלה ע"י המדינה לאחר הכשרה ייעודית בנושא.

2. מטרת תכנית הלימודים

- א. להכשיר אנשי מקצוע בתחום נגישות השירות שיוסמכו לאשר ולייעץ באיפיון, תכנון, בקרה ופיקוח על יישום דרישות החקיקה, להתאמות בשירותים ובמקומות בהם ניתן השירות לאנשים עם מוגבלות.
- ב. להכיר את הרקע לחקיקה בעולם ובארץ, כולל אמנת האו"ם בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלויות, מודלים בתפיסת בריאות, זכויות אדם ומוגבלות.
- ג. להכיר מושגים מעולם התוכן ולהטמיע טרמינולוגיה המבטאה שינוי בתפיסת עמדות חברתיות בנושאי שוויון ושילוב.
- ד. להקנות ידע בתחום המוגבלויות: הכרות עם מאפייני המוגבלויות השונות, צרכיהם של אנשים עם מוגבלות, החסמים העומדים בפניהם המונעים השתתפות וקבלת שירות שיויוני, והאמצעים להסרתם, הבנת הזיקה בין המוגבלויות השונות לנושא נגישות השירות.

- ה. לימוד מעמיק של החקיקה הרלוונטית לתחום הנגישות והתמצאות בחוקים, התקנות, והתקנים העוסקים בנגישות.
- ו. להבין את תפקידיהם, תחומי אחריותם וסמכויותיהם של מורשה לנגישות השירות ומורשה לנגישות מתו"ס ואת חובת ההיוועצות ביניהם.
- ז. לתרגל הלכה למעשה ביצוע סקרים תוך שימוש בטפסים יעודיים קיימים ובניית טפסים חדשים לבחינת שירות נגיש.
- ח. לתרגל הלכה למעשה מתן חוות דעת וכתבת דו"ח פערים והמלצות לביצוע.
- ט. להכיר את הפתרונות השונים להנגשת השירות ולמילוי החובות המוטלות בחוק.

3. אודות המקצוע

מורשים לנגישות השירות הינם אנשי מקצוע אשר קיבלו הכשרה בתחום נגישות השירות ומוסמכים מתוקף החוק לתכנן ולאשר התאמות, ולייעץ כיצד יש להתאים את תהליכי השירות, אמצעי השירות והמקומות בהם ניתן השירות כך שאנשים עם מוגבלות יוכלו לצרוך שירותים באופן שוויוני, עצמאי ובטיחותי.

מורשים לנגישות השירות ידריכו את החייבים בנגישות השירות בנושאים כדוגמת:

- א. זיהוי והסרת חסמי נגישות הקיימים בתהליכי שירות.
- ב. התאמות עיצוב הפנים של המקומות בהם ניתן השירות: ריהוט, שילוט, וכדומה.
- ג. התאמות של אמצעי עזר ושירותי עזר במתן השירות.
- ד. התאמות המידע הנמסר ללקוחות בכתב ובעל פה.
- ה. התאמות בשירותי אינטרנט.
- ו. הדרכת מנהלים ועובדים לגבי מתן שירות נגיש לאנשים עם מוגבלות.
- ז. התאמת נהלים, הליכים ונוהגים בשירות.
- ח. התאמות נוספות במקומות יעודיים לאנשים עם מוגבלות, כגון: לשכות רווחה, מעונות יום שיקומיים וכדומה.
- ט. התאמות פרטניות במערכת החינוך לילדים ולהורים עם מוגבלות.
- י. התאמות פרטניות במקומות עבודה לעובד עם מוגבלות.
- יא. גם אישור הקלות, הפחתות ופטורים מביצוע התאמות הנגשה יתאפשר רק לאחר מתן חוות דעת של מורשה לנגישות, מתו"ס ו/או שירות, לפי העניין.

4. מקצועות הלימוד העיקריים

- א. **סוגי מוגבלויות**- הכרות עם מוגבלויות מסוגים שונים, מאפייניהם, החסמים בקבלת שירות נגיש במרחב הציבורי וההתאמות, אמצעי העזר והטכנולוגיות להסרתם.

- ב. **חקיקה**- לימוד מקיף ומעמיק של כל החקיקה הרלוונטית בתחום הנגישות - הכרות עם השפה המשפטית והתמצאות בחוקים, התקנות והתקנים העוסקים בנגישות.
- ג. **סקרי נגישות וחוות דעת**- עריכת סקרי נגישות ותרגול במילוי ובנייה של טפסי בדיקה יעודיים. כתיבת והגשת דו"ח פערים והמלצות לביצוע.

5. מבנה תכנית הלימודים

הידע התיאורטי והמעשי הנחוץ לעבודת מורשה לנגישות השירות מורכב מדיסציפלינות רחבות היקף. תכנית הלימודים מורכבת מקטגוריות הלימוד הבאות:

1. מקצועות תשתית- קטגוריה זאת כוללת מקצועות כלליים המתאימים ליותר ממקצוע אחד ומקנים ידע בסיסי הכרחי עוד טרם הבנת המטלות של בעל התפקיד. בתכנית זו, הקטגוריה כוללת: לימודי מבואות בנושאי לימוד המהווים בסיס לידע הנדרש בנושא הנגישות, סוגי המוגבלויות ומאפייניהן, קריאת תוכניות בניין והבנת הליך התכנון והבנייה, הבנה של טקסט משפטי וסקירה ומיפוי של החוקים, התקנות והתקנים.
2. מקצועות הליבה- קטגוריה זאת כוללת נושאים שבהם נלמד עולם התוכן והידע ההכרחי הנדרש במקצוע הספציפי לעבודתו השוטפת והיומיומית והינם:
  - א. הקניית ידע מקיף ומעמיק בחקיקה הרלוונטית לתחום הנגישות והתמצאות בחוקים, תקנות ותקנים הנדרשים בעבודתו היומיומית של מורשה לנגישות השירות;
  - ב. תרגול מעשי בביצוע סקרי נגישות תוך שימוש בטפסים יעודיים קיימים, בניית טפסי בדיקה חדשים לבחינת שירות נגיש והגשת דו"ח פערים והמלצות לביצוע;
  - ג. חיפוש מידע, התמצאות בחקיקה ופתרון סוגיות מהשטח;
  - ד. סיורים לימודיים- סיורים מודרכים במקומות בהם נדרשת חוות דעתו של מורשה לנגישות השירות.

6. דרישות כניסה

על פי פרק הנגישות שבחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ותקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מורשים לנגישות השירות), אנשים הרשאים להתקבל לקורס הכשרה זה ולהיות מורשים לנגישות השירות הם אנשים העומדים בתנאים הבאים:

1. הוא אחד מאלה:

- א. אדריכל או מהנדס, הרשומים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, במדור הקשור למבנים, תשתיות וסביבה שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;
- ב. הנדסאי הרשום בפנקס ההנדסאים והטכנאים, והוא רשום בפנקס התחום הקשור למבנים ותשתיות שקבע הרשם בהתייעצות עם הנציב;
- ג. בעל מקצוע אקדמי או טכנולוגי אשר שר התעשייה המסחר והתעסוקה¹, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בו כמקצוע מתאים לצורך הכרה בו כמורשה לנגישות השירות לרבות רופא, אחות, מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, פסיכולוג, עובד סוציאלי או קלינאי תקשורת; סוציולוג, מהנדס תעשייה וניהול, וכן מעצב פנים, עוסק בחינוך, עוסק במדעי ההתנהגות, אם הם בעלי תואר אקדמי בתחום העיסוק;
- ד. בעל תואר אקדמי בנגישות לאנשים עם מוגבלויות שונות ממוסד להשכלה גבוהה, בארץ או בחו"ל, ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה¹, בהתייעצות עם הנציב, הכיר בתואר כאמור כהכשרה מתאימה למורשה לנגישות השירות;
- ה. בעל תואר שני בכל תחום שהוא.

2. ניסיון מקצועי מוכח של שלוש שנים לפחות במקצוע האקדמי או טכנולוגי אותו למד, וניסיון של שנה לפחות בתחום הנגישות לאנשים עם מוגבלות.

3. ריאיון אישי בפני ועדת קבלה.

¹ סמכויותיו הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים: "פ"תשע"ז מס' 7394 מיום 7.12.2016.

7. בחינות גמר

בחינות גמר חיצוניות:

1. בחינה עיונית: מורשה לנגישות השירות, סעיפים 1,2, ציון עובר- 70.
2. פרויקט גמר: מורשה לנגישות השירות, סעיף 5, ציון עובר- 70.

בחינות גמר פנימיות:

ייתנו ציונים בכל המקצועות הנלמדים, כמפורט:

1. בסעיף 1, "מבואות למקצוע", ייתן ציון עבר/לא עבר. ציון עבר הינו תנאי למתן תעודת הגמר.
  2. בסעיף 2, "חקיקה", ציון עובר- 70.
  3. בסעיף 3, "תרגול מעשי", ציון עובר- 70.
- פרק לימוד זה כולל ארבעה תרגילים מעשיים בהתאם לתכנית הלימודים בנושאים הבאים:
- א. ביצוע סקר נגישות של אלמנטים במבנה קיים- כתיבה והגשת דו"ח פערים והמלצות לביצוע.
  - ב. ביצוע סקר בעסק ומילוי מסמכים רלוונטיים לצורך אישור נגישות לרישוי עסקים – כתיבה והגשת דו"ח פערים והמלצות לביצוע.
  - ג. בדיקת התאמות נגישות למקום שניתן בו שירות- אספקת אמצעי עזר ושירותי עזר בשירות הציבורי. בחירת רכיבים, אפיון השירות וייעודו, ביצוע סקר נגישות, ניתוח ממצאי הסקר ומתן המלצות לביצוע (בחירה של לפחות שלושה רכיבים לבדיקה).
  - ד. כתיבת תכנית פעולה למקום שאינו בניין/אתר הכוללת פירוט מוקדי העניין הנדרשים לנגישות ואמצעי הנגישות שידרשו במקום.
4. בסעיף 4, "סיוורים לימודיים", ייתן ציון עבר/לא עבר. ציון עבר הינו תנאי למתן תעודת הגמר.

8. תעודות

- א. תעודת גמר: מורשה לנגישות השירות.
- ב. תעודת מקצוע: מורשה לנגישות השירות.

9. הערות כלליות

- א. ניתן לערוך שינויים פנימיים בתוכנית הלימודים בהיקף של עד 10% באישור הפיקוח המקצועי, למעט בפרויקט הגמר ומבלי לבטל מקצוע לימוד שלם.

מסגרת תכנית הלימודים

הערות	שעות לימוד			פירוט מקצועות/נושאים
	סה"כ	מעשי	עיוני	
	(56)	(--)	(56)	מקצועות תשתית
¹ יינתן ציון עבר/לא עבר. ציון עבר הינו <u>תנאי</u> למתן תעודת הגמר	(56)	(--)	(56)	1. מבואות למקצוע ¹
	2	--	2	1.1. מבוא לחקיקת הנגישות לאנשים עם מוגבלות
	32	--	32	1.2. מבוא לסוגי המוגבלויות
	2	--	2	1.3. מבוא למורשים לנגישות (שירות ומתו"ס)
	4	--	4	1.4. נציבות שוויון לאנשים עם מוגבלות
	4	--	4	1.5. מבוא לקריאת תכניות בניין
	4	--	4	1.6. מבוא לנגישות השירות בשלב התכנון והבנייה
	4	--	4	1.7. חובת ההיוועצות
	4	--	4	1.8. מבוא לחקיקה ומשפט
	(184)	(60)	(124)	תורת המקצוע- ליבה
² בחינה עיונית בציון עובר- 70 הינו <u>תנאי</u> למתן תעודת גמר	112	--	112	2. חקיקה ²
				2.1. חוקים
				2.2. תקנות
				2.3. תקנים
³ כולל 4 תרגילים מעשיים, ר' בחינות פנימיות סעיף 3. ציון עובר 70 הינו <u>תנאי</u> למתן תעודת גמר	40	40	--	3. תרגול מעשי ³
				3.1. ביצוע סקרי נגישות
				3.2. חיפוש מידע והתמצאות בחקיקה
⁴ יינתן ציון עבר/לא עבר. ציון עבר הינו <u>תנאי</u> למתן תעודת הגמר	20	20	--	4. סיורים לימודיים ⁴
⁵ לא כולל שעות הנחיה פרטנית	12	--	12	5. פרויקט גמר ⁵
	240	60	180	סה"כ שעות

רמות ידע נדרשות

בתוכנית הלימודים המפורטת, המובאת בהמשך, מוגדרת בהישגים הנדרשים רמת הידע הנדרשת לכל אחד מהנושאים, על פי הטקסונומיה של בלום.

עמודה זו תסייע למורה להגדיר את עומק העיסוק בנושא ולהתאים את רמת הידע הנדרשת למספר השעות המוקצב לנושא זה.

כמו כן, תסייע עמודה זו לכותבי הבחינות להבין את רמות הידע הנדרשות, לצד רמות הקושי של השאלות אותן הם מחברים.

הטקסונומיה של בלום

קריטריונים	הגדרה	מונחים התנהגותיים
ידע	כל מטרת הוראה שלשם השגתה דרושה זכירה בלבד.	מגדיר, מתאר, מזהה, נותן כותרת, ממיין, מכנה בשם, מציין, בוחר, מצמיד, ניזכר.
הבנה	תהליך מחשבתי, שבו נקלט מסר לימודי והלומד עורך בו שינוי במחשבתו לצורה אחרת.	הופך, מגן, מבחין, מעריך, מסביר, מכליל, מרחיב, נותן דוגמאות, מבאר ביאור חופשי, מסיק, מנבא, משכתב, מסכם, מתרגם, משנה, משלים, חוזה.
יישום	היכולת ליישם כללים, עקרונות מידע, הנחות, תיאוריות או הפשטות אחרות למצבים חדשים וממשיים.	משנה, מחשב, מדגים, מגלה, תופס, משפר, מפעיל, מנבא, מבין, מייצר, מתייחס ל..., בוחר, מפריד, מחלק לסעיפים, מפתח, מכליל, מייחס.
אנליזה	לימוד מעמיק של תוכן לימודי לשם תפיסת המבנה של התוכן הנלמד, צורת ארגונו הצורנית והלוגית, וכן לשם גילוי היסודות, הרעיונות, ההשקפות והשיטות שעליהן מבוסס תוכן זה.	מחלק לסעיפים, מתאר גרפית, ממיין, מבחין, מזהה, מדגים, מסיק, מדגיש, מקשר, בוחר, מפריד, ממיין לקטגוריות, מעמת, משווה.
סינתזה	יצירת יצירה שלמה חדשה ע"י צירופים של רעיונות ממקורות שונים, באופן שייצרו מבנים ודפוסים העומדים ביסודה של היצירה החדשה.	יוצר קטגוריות, מחבר ומצרף, יוצר, מכין, מתכנן, משפר, מארגן, מסדר מחדש, בונה מחדש, משחזר, משכתב, מסכם, מציע, מספר, מרכיב, מפתח.
הערכה	שיפוט הערכים שבאידיאות תוך שימוש בקריטריונים ובסטנדרטים של אומדנים שיקבעו את מידת הדיוק, התכליתיות והשימושיות של הפרטים.	מעריך, משווה, מסיק, מבקר, מבדיל, משיך, מסכם, תומך, שופט, טוען, מעמת, קובע תקן.

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים
 חוסן חברתי לישראל
 אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

תכנית הלימודים מקצועות תשתית

הישגים נדרשים :	נושא:
<p style="text-align: center;">הלומד:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. יסביר את הרקע לחקיקה בעולם ובארץ, כולל אמנת האו"ם בדבר זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, מדלים בתפיסת בריאות, זכויות אדם ומוגבלות. 2. ידגים שימוש במושגים מעולם התוכן וטרמינולוגיה המבטאה שינוי בתפיסת עמדות חברתיות בנושאי שוויון ושילוב. 3. יתאר את מאפייני המוגבלויות השונות, צרכיהם של אנשים עם מוגבלות והחסמים העומדים בפניהם המונעים השתתפות וקבלת שירות שיווינוי. יטמיע את הזיקה בין המוגבלויות השונות לנושא נגישות השירות ויזהה את האמצעים להסרתם. 4. יתאר את תפקידיהם, תחומי אחריותם וסמכויותיהם של מורשה לנגישות השירות ומורשה לנגישות מתו"ס ואת חובת ההיוועצות ביניהם. 5. יסביר את סמכויות הנציבות, יכיר את הממשק בין מורשים לנגישות השירות לנציבות ויתמצא בחיפוש מידע באתר הנציבות. 6. ידגים הבנת המשימות של מורשה לנגישות השירות בהליך התכנון והבנייה יקרא תוכניות ויזהה סימנים מוסכמים. 7. ידגים שימוש במינוחים משפטיים וניתוח של טקסט משפטי, וימין את החוקים, התקנות והתקנים הרלוונטים לנושא הנגישות. 	<p>פרק 1. מבואות למקצוע</p> <p style="text-align: right; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">סה"כ שעות: 56</p>

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
	--	2	הרקע לחקיקת הנגישות לאנשים עם מוגבלות	.1
			סוגי מוגבלויות, מאפייניהן חסמים והתאמות:	.2
	--	(28)	הכרה של סוגי המוגבלויות השונים, אמצעי עזר, טכנולוגיות ואביזרי עזר המופיעים בחקיקה לכל סוגי המוגבלויות:	.2.1
	--	5	מוגבלות פיזית	.2.1.1
	--	5	מוגבלות ראייה	.2.1.2
	--	5	מוגבלות שמיעה	.2.1.3
	--	4	מוגבלות נפשית	.2.1.4
	--	5	מוגבלות שכלית התפתחותית	.2.1.5
	--	2	מוגבלות בספקטרום האוטיסטי	.2.1.6
	--	2	מוגבלות בתחום לקויות למידה והפרעות קשב	.2.1.7
	--	4	מפגשים עם אנשים עם מוגבלות, התנסות חוויתית במוגבלויות שונות	.2.2
	(--)	(8)	מורשים לנגישות	.3

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
		2	מורשה לנגישות השירותים - תפקידים, סמכויות ותחומי אחריות ¹	3.1
		2	מורשה לנגישות מתו"ס - תפקידים, סמכויות ותחומי אחריות ²	3.2
		4	חובת ההיוועצות ³	3.3
			חובת היוועצות בין מורשה מתו"ס ושירות	3.3.1
		2	נציבות שוויון לאנשים עם מוגבלות	4
			תפקידים וסמכויות	4.1
			התמצאות באתר הנציבות	4.2
		4	מבוא לקריאת תכניות בניין ^{4.5}	5
			הבנת תהליך התכנון והבנייה - היתר	5.1
			מתן אישור לחיבור לתשתיות, טופס 4	5.2
			למידת סימנים מוסכמים	5.3
		4	מבוא לנגישות השירות בשלב התכנון והבנייה ⁶	6
		4	מבוא לחקיקה ומשפט ⁷	7
			סקירה ומיפוי של החוקים, התקנות והתקנים	7.1
			הבנה וניתוח טקסט משפטי	7.2
	--	56	סה"כ שעות	

מקצועות ליבה

נושא:	הישגים נדרשים :
פרק 2. חקיקה	הלומד:
סה"כ שעות 112	<ol style="list-style-type: none"> 1. יסכם את מבנה ומדרג החקיקה הרלוונטית בתחום הנגישות. 2. ידגים הבנה מעמיקה בתכני החוקים, התקנות והתקנים העוסקים בנגישות.

תורת המקצוע: חוקים, תקנות ותקנים

1. חלק זה כולל חוקים, תקנות ותקנים העוסקים בנגישות והחלקים הרלוונטיים בחוקים, תקנות ותקנים לנושא הנגישות.
2. הרשימה אינה סופית ובאחריות הרכז האקדמי לעדכנה בהתאם להתקדמות החקיקה.
3. 25% מסך השעות בפרק זה יהיו בלמידה מרחוק.

מס'	פירוט מקצועות/נושאים	שעות לימוד		הערות
		עיוני	מעשי	
1.	חוקים			
1.1	חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998			
1.2	חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968			
1.3	חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, פרקים ה'1, ה'1א			
1.4	חוק חניה לנכים, תשנ"ד-1993			
1.5	חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000			
1.6	חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005. תיקון מס' 9-2018			
1.7	חוק הקלות לחרש, התשנ"ב-1992			
1.8	כללי הקלות לחרש (הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו), התשנ"ז-1997			
1.9	כללי הקלות לחרש (המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין), התשנ"ט-1998			
1.10	חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988			
1.11	חוק חינוך מיוחד (תיקון מס' 11) (שינויים ארגוניים בפעולות וועדות על פי החוק), תשע"ח-2018			
1.11	חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, תשס"ח-2008			
1.12	חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005. תיקון 3-2017			
1.13	חוק איסור אפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג-1993			
1.14	חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969 סעיף 59 התאמות לאדם עם מוגבלות			
1.15	חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), תשמ"ח-1988			
1.16	חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965			
1.17	חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965			

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			תקנות	2.
			שירות	2.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013	2.1.1
			בניין קיים	2.2
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011	2.2.1
			תכנון ובנייה	2.3
			תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970 תוספת שנייה, חלק ח'1 פרק א': בניין ציבורי חדש (עדכון 2009)	2.3.1
			תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970. חלק ח'1 תוספת שנייה 2009	2.3.2
			תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970 תוספת שנייה, חלק ח'1 פרק ב': נגישות בנייני מגורים	2.3.3
			תקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), תשע"ד-2014	2.3.4
			תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תשל"ו-1970, חלק ח': התקנת סידורים מיוחדים לנכים בבניין ציבורי עדכון 2008	2.3.5
			תקנות התכנון והבנייה (התקנת מקומות חניה), תשמ"ג-1983, עדכון 2012	2.3.6
			ביטחון וחירום	2.4
			תקנות ההתגוננות האזרחית (התאמות נגישות במקלטים), תשע"ו-2016, תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תש"ן-1990	2.4.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי שעת חירום), התשע"ג-2013	2.4.2
			טיוטת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות שירותים בקשר למצבי חירום במסגרות לאנשים עם מוגבלות), התשע"ח-2018	2.4.3
			חינוך, השכלה והכשרה מקצועית	2.5
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים), תשע"א-2011	2.5.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ח-2018	2.5.2
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירותי הכשרה מקצועית), התשע"ה-2014	2.5.3
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים שהם מוסדות להשכלה גבוהה ולשירותי השכלה גבוהה שהם נותנים), התשע"ז-2016	2.5.4

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			תקנות התכנון והבנייה (ביצוע התאמות נגישות למוסד חינוך חדש), התשע"ט-2018	2.5.5
			תקנות חינוך מיוחד (רישום ילדים בעלי צרכים מיוחדים במוסד לחינוך מיוחד בלא ועדת השמה), תשס"ו-2005	2.5.6
			תחבורה ציבורית	2.6
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), תשס"ג-2003	2.6.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות חושיית באוטובוסים בין-עירוניים), תשע"ח-2017	2.6.2
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות רכב השכרה ואוטובוסים), תשע"ג-2012	2.6.3
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הנחה מאגרת רישיון להפעלת מונית נגישה), תשע"ד-2014	2.6.4
			שירותי בריאות	2.7
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירותי בריאות ולמקומות נתינתם), תשע"ו-2016	2.7.1
			צו שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הארכת מועד תחולת חובת הנגישות למוסדות בריאות קיימים), התשע"ט-2019	2.7.2
			מקומות עבודה	2.8
			תקנות שכר מינימום (שכר מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת), תשס"ב-2002 עדכון 2009	2.8.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (השתתפות המדינה במימון התאמות), תשס"ו-2006	2.8.2
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (עדיפות במקומות חניה במקום העבודה), תשס"ב-2001	2.8.3
			צו הרחבה לעידוד והגברת התעסוקה של אנשים עם מוגבלות 2014	2.8.4
			טלפוניה	2.9
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ולמתקני בזק), תשס"ט-2009	2.9.1
			מחוץ למבנה, אתר ודרכים	2.10
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), תשע"ד-2013	2.10.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008	2.10.2
			טיוטת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (דרכים - נגישות), התשס"ט-2009	2.10.3
			רחצה	2.11
			תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד-2004	2.11.1

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
			נטל כבד מדי	2.12
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (פטור בשל נטל כבד מדי מביצוע התאמות במקום ציבורי שהוא בניין קיים ובשירות ציבורי), תשע"ט-2019	2.12.1
			ביטוח	2.13
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטח), תשע"ו-2016	2.13.1
			תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מתן יחס שונה בחוזה ביטוח) (הקמת ועדת תלונות), תשע"ב-2012	2.13.2
			תקן ישראלי (ת"י)	3
			ת"י 1918 חלק 1: נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות (2008;1998)	3.1
			ת"י 1918 חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין (2012;2001)	3.2
			ת"י 1918 חלק 3.1: נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין דרישות בסיסיות	3.3
			ת"י 1918 חלק 3.2: נגישות הסביבה הבנויה: פנים לבניין - דרישות משלימות לשימושים ספציפיים	3.4
			ת"י 1918 חלק 4: נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת (2015;2001)	3.5
			ת"י 1918 חלק 5.1: נגישות הסביבה הבנויה: יחידות אכסון מיוחדות	3.6
			ת"י 1918 חלק 5.2: נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור נגישות ויחידות דיור בנות-התאמה	3.7
			ת"י 1918 חלק 6: נגישות הסביבה הבנויה: סימנים מישושיים וחזותיים במשטחי הליכה	3.8
			ת"י 1498 חלק 8: מתקני משחקים: אתר המשחקים	3.9
			ת"י 2252 חלק 1: משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה: מעלונים אנכיים	3.10
			ת"י 2252 חלק 2: מעלונים משופעים	3.11
			ת"י 5990 חלק 1: התקני שמע לרמזורים להולכי רגל עם מוגבלות ראייה: דרישות תפקוד	3.12
			ת"י 5990 חלק 2: התקני שמע לרמזורים להולכי רגל עם מוגבלות ראייה: הנחיות להתקנה ולהפעלה	3.13
			ת"י 2481 חלק 70: מעליות	3.14
			ת"י 2004 אקוסטיקה במרחבי למידה	3.15
			ת"י 5568 חלק 1: קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט: נגישות אתרי אינטרנט	3.16
			ת"י 5568 חלק 2: קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט: נגישות מסמכים דיגיטליים	3.17
	--	112	סה"כ שעות	

נושא:	הישגים נדרשים :
פרק 3. תרגול מעשי	הלומד: 1. יבצע סקרי נגישות תוך מילוי טפסי בדיקה יעודיים קיימים ופיתוח של טפסים חדשים. 2. ידגים הלכה למעשה חיפוש, ניתוח ומציאת מידע וסימוכין בחוקים, התקנות והתקנים העוסקים בנגישות.
סה"כ שעות: 40	

מס'	פירוט מקצועות/נושאים	שעות לימוד		הערות
		עיוני	מעשי	
1.	עריכת סקרי נגישות	--	15	
1.1	מילוי טפסי בדיקה יעודיים וטופס רישוי עסקים			
1.2	בניית טפסי בדיקה ייעודיים לשירותים שונים			
2.	חיפוש מידע והתמצאות בחקיקה	--	25	
2.1	תרגולת במציאת מידע והתמצאות בחקיקה			
2.2	סדנת סוגיות מהשטח			
	סה"כ שעות	--	40	

נושא:	הישגים נדרשים :
פרק 4. סיורים	הלומד:
סה"כ שעות: 20	<p>1. יאתר רכיבי נגישות באתרים במרחב הציבורי בו ניתן שירות ציבורי.</p> <p>2. יזהה וינתח פערים וכשלים בהשוואה לנדרש ויציע המלצות לביצוע.</p>

מס'	פירוט מקצועות/נושאים	שעות לימוד		הערות
		עיוני	מעשי	
1.	במקום בו ניתן שירות ציבורי ומחויב בהתאמות כגון: שטחי מסחר, שירותי הארחה, מוזיאונים וגלריות			
2.	במקום בו ניתן שירות לציבור באתר (כדוגמת גן לאומי, שמורת טבע, שטח שמנהלת קק"ל, רשות הטבע והגנים וכיוצ"ב), או במקום בו ניתן שירות לציבור מחוץ לבניין (כדוגמת גנים ציבוריים, מתחמי נופש ופנאי וכיוצ"ב)			
3.	במבני ציבור ברשות מקומית בהם ניתן שירות ציבורי נגיש (כדוגמת "מודל עיר נגישה" בשוהם)			
4.	סיוור נוסף לבחירת המוסד (במקום שלא נכלל לעיל)			
	סה"כ שעות	--	20	

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל
אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

הישגים נדרשים :	מטלה:
הלומד:	פרק 5. פרויקט גמר
1. ישלב בין הידע התיאורטי שנלמד בכיתה לבין יישומו בפועל. 2. ידגים התמצאות בתחום נגישות השירות בתיאוריה, בחקיקה ובפרקטיקה.	סה"כ שעות: 12

הערות	שעות לימוד		פירוט מקצועות/נושאים	מס'
	מעשי	עיוני		
	--	4	כללים והנחיות לכתיבת והגשת פרויקט גמר	1.
	--	8	הצגת פרויקטים במליאה	2.
לא כולל את שעות ההנחיה הפרטנית של הסטודנט עם מנחה הפרויקט שלו	--	12	סה"כ שעות	

משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים
חוסן חברתי לישראל
אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

נספחים

נספח א' – ביבליוגרפיה

החוקים, התקנות והתקנים שלהלן הינם בהתאם למפורט בתכנית הלימודים. הרשימה אינה סופית ועל מוסדות הלימוד לעדכן ולהוסיף לה חוקים, תקנות ותקנים עתידיים בהתאם להתקדמות החקיקה.

חוקים
1. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998
2. חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968
3. חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965, פרקים ה'1, ה'1א
4. חוק חניה לנכים, תשנ"ד-1993
5. חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000
6. חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005. תיקון מס' 9-2018
7. חוק הקלות לחרש, התשנ"ב-1992
8. כללי הקלות לחרש (הרשות השניה לטלוויזיה ולרדיו), התשנ"ז-1997
9. כללי הקלות לחרש (המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין), התשנ"ט-1998
10. חוק חינוך מיוחד, תשמ"ח-1988
11. חוק חינוך מיוחד (תיקון מס' 11) (שינויים ארגוניים בפעולת וועדות על פי החוק), תשע"ח-2018
12. חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, תשס"ח-2008
13. חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005. תיקון 3-2017
14. חוק איסור אפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג 1993
15. חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969 סעיף 59 התאמות לאדם עם מוגבלות
16. חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), תשמ"ח-1988
17. חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965
18. חוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965

תקנות	
1.	שירות
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג- 2013
2.	בניין קיים
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), תשע"ב-2011
3.	תכנון ובנייה
	תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל- 1970 תוספת שנייה, חלק ח'1 פרק א': בניין ציבורי חדש (עדכון 2009)
	תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל- 1970 חלק ח'1 תוספת שנייה 2009
	תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תש"ל-1970 תוספת שנייה, חלק ח'1 פרק ב': נגישות בנייני מגורים
	תקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), תשע"ד-2014
	תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), תשל"ו-1970, חלק ח': התקנת סידורים מיוחדים לנכים בבניין ציבורי עדכון 2008
	תקנות התכנון והבנייה (התקנת מקומות חניה), תשמ"ג- 1983, עדכון 2012
4.	ביטחון וחירום
	תקנות ההתגוננות האזרחית (התאמות נגישות במקלטים), תשע"ו – 2016 תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תש"ן-1990
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי שעת חירום), התשע"ג – 2013
	טיטוט תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות שירותים בקשר למצבי חירום במסגרות לאנשים עם מוגבלות), התשע"ח – 2018
5.	חינוך, השכלה והכשרה מקצועית
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים), תשע"א-2011
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ח-2018
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירותי הכשרה מקצועית), התשע"ה-2014
	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים שהם מוסדות להשכלה גבוהה ולשירותי השכלה גבוהה שהם נותנים), התשע"ז-2016

תקנות התכנון והבנייה (ביצוע התאמות נגישות למוסד חינוך חדש) התשע"ט-2018
תקנות חינוך מיוחד (רישום ילדים בעלי צרכים מיוחדים במוסד לחינוך מיוחד בלא ועדת השמה), תשס"ו-2005
6. תחבורה ציבורית
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית), תשס"ג-2003
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות חושית באוטובוסים בין-עירוניים), תשע"ה-2017
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות רכב השכרה ואוטובוסים), תשע"ג-2012
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הנחה מאגרת רישיון להפעלת מונית נגישה), תשע"ד-2014
7. שירותי בריאות
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירותי בריאות ולמקומות נתינתם), תשע"ו-2016
צו שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הארכת מועד תחולת חובת הנגישות למוסדות בריאות קיימים) התשע"ט-2019
8. מקומות עבודה
תקנות שכר מינימום (שכר מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת), תשס"ב-2002, עדכון 2009
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (השתתפות המדינה במימון התאמות), תשס"ו-2006
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (עדיפות במקומות חניה במקום העבודה), תשס"ב-2001
צו הרחבה לעידוד והגברת התעסוקה של אנשים עם מוגבלות (2014)
9. טלפוניה
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ולמתקני בזק), תשס"ט-2009
10. מחוץ למבנה, אתר ודרכים
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), תשע"ד-2013
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008
טיטות תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (דרכים - נגישות), התשס"ט-2009
11. רחצה
תקנות הסדרת מקומות רחצה (בטיחות בבריכות שחיה), תשס"ד-2004

12. נטל כבד מדי
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (פטור בשל נטל כבד מדי מביצוע התאמות במקום ציבורי שהוא בניין קיים ובשירות ציבורי), תשע"ט-2019
13. ביטוח
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), תשע"ו-2016
תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מתן יחס שונה בחוזה ביטוח) (הקמת ועדת תלונות), תשע"ב-2012
תקנים
1. ת"י 1918 חלק 1: נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות (1998;2008)
2. ת"י 1918 חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין (2001;2012)
3. ת"י 1918 חלק 3.1: נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין דרישות בסיסיות
4. ת"י 1918 חלק 3.2: נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין דרישות משלימות לשימושים ספציפיים
5. ת"י 1918 חלק 4: נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת (2001;2015)
6. ת"י 1918 חלק 5.1: נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור נגישות ויחידות דיור בנות-התאמה
7. ת"י 1918 חלק 5.2: נגישות הסביבה הבנויה: יחידות דיור נגישות ויחידות דיור בנות-התאמה
8. ת"י 1918 חלק 6: נגישות הסביבה הבנויה: סימנים מישושיים וחזותיים במשטחי הליכה
9. ת"י 1498 חלק 8: מתקני משחקים: אתר המשחקים
10. ת"י 2252 חלק 1: משטחי הרמה חשמליים למוגבלי תנועה: מעלונים אנכיים
11. ת"י 2252 חלק 2: מעלונים משופעים
12. ת"י 5990 חלק 1: התקני שמע לרמזורים להולכי רגל עם מוגבלות ראייה: דרישות תפקוד

נספח ב' - פרופיל מורים

המורים שיועסקו בהדרכה ובהרצאות, בכל הרמות, יאושרו על-ידי הפיקוח המקצועי ויהיו בעלי יסודות מקצועיים איתנים ובעלי ידע מוכח בתחום. על מוסדות הלימוד להקפיד לשכור שירותיהם של מורים בעלי ידע רחב בתחום, בעלי שליטה מלאה בנושאי תכנית הלימודים ובעלי מיומנות דידקטית.

התחום הנלמד	הכשרה מקצועית	השכלה פורמאלית ¹	ניסיון בתחום הנלמד (שנים)	ניסיון בהוראה (שנים)	ראיון פיקוח / אישור פיקוח
סוגי מוגבלויות: מוגבלות פיזית	מורשה לנגישות השירות	מרפא/ה בעיסוק / פיזיותרפיסט/ית	5	3	חובה
סוגי מוגבלויות: מוגבלות שמיעה	מורשה לנגישות השירות	קלינאית/ת תקשורת	5	3	חובה
סוגי מוגבלויות: מוגבלות ראייה	מורשה לנגישות השירות	מורה להדרכה שיקומית לעיוורים/שיקום אנשים עם מוגבלות ראייה ועיוורון	5	3	חובה
סוגי מוגבלויות: מוגבלות שכלית התפתחותית, מוגבלות על ההספקטרום האוטיסטי, לקויות למידה והפרעות קשב	מורשה לנגישות השירות	מרפא/ה בעיסוק/ עובד/ת סוציאלי/ת/ תואר בלימודי מוגבלות	5	3	חובה
סוגי מוגבלויות: מוגבלות נפשית	מורשה לנגישות השירות	מרפא/ה בעיסוק/ עובד/ת סוציאלי/ת/ פסיכולוג/ית	5	3	חובה
מבוא למורשי נגישות: שירות	מורשה לנגישות השירות	--	5	3	חובה
מבוא למורשי נגישות: מתו"ס	מורשה לנגישות מתו"ס	--	5	3	חובה
חובת היוועצות בין מורשה מתו"ס ושירות	מורשה לנגישות מתו"ס ושירות	--	5	3	חובה
מבוא לקריאת תכניות בניין, נגישות השירות בשלב תכנון ובנייה	מורשה לנגישות מתו"ס ושירות	--	5	3	חובה
מבוא לחקיקה ומשפט	משפטן/ית	תואר במשפטים	5	3	חובה

¹ באישור המפקח, יאושר בעל השכלה פורמלית מתחומים נוספים

